

Information Formgjuten sits

Vad är en formgjuten sits?

En sits består oftast av ett hårt ytterskal med mjuka innerdynor. Sitsen är formad så att den följer personens kroppsform och specifikt stöd kan ges där det behövs.

Sitsen kan inkludera huvud-, rygg- och sittdel eller enbart en av delarna.

Eftersom formgjuten sits är ett avancerat hjälpmedel krävs tydlig information till brukare, personal och anhöriga om hur den ska användas. Regelbunden uppföljning är viktig. Den första tiden bör den göras lite tätare.

En individuellt formad sits är alltid avsedd för en specifik person, vilket innebär en specialanpassning och därmed är det en produkt utanför ordinarie hjälpmedelssortiment.

Hur gör man en formgjuten sits?

Tillverkningen av en sits görs efter en individuell avgjutning. Avgjutningen innebär att personen sätts och positioneras i en vakuumkudde.

Från kroppsavtrycket i kudden görs en digital avläsning alternativt ett gipspositiv som sedan sänds till leverantören som producerar den formgjutna sitsen.

När den är klar provas den in och mindre justeringar kan göras. Den kan förses med positioneringssemlar och monteras på ett underrede. Sitsen kan användas på olika underreden som rullstol, hygienstol eller arbetsstol. Hjälpmiddelscentralen tillhandahåller ett sortiment av olika underreden.

Vakuumkudde

Vem är berättigad till formgjuten sits?

I Handbok för förskrivning av hjälpmedel anges i Produktanvisningar för område rörelsehinder när Modulära sittsystem är förskrivningsbart.

Fördelar med en formgjuten sits:

En formgjuten sits kan underlätta sittandet genom sin form och material och ge ökade förutsättningar för aktivitet.

Syftet på funktionsnivå är ofta att stabilisera och bevara symmetri, samt att tryckavlasta. Därmed kan felställningar och kontrakturer förebyggas och flexibla felställningar korrigeras.

Det kan också lindra smärta.

Ytterligare ett syfte kan vara att ge en hållbarare sits till exempelvis personer med icke-viljemässiga sträckreflexer.

Vanliga skäl att välja en formgjuten sits är när en person p.g.a. deformitet i bäcken, kotpelare eller extremiteter inte passar in i formen av kommersiellt tillhandahållen sits.

Ett annat skäl kan vara att en person har så låg muskeltonus i bålmusklerna att ett mycket kroppsnära stöd från sitsen behövs.

Nackdelar med en formgjuten sits

Om sitsen har anpassats med mycket stödytor vid lår och bål begränsar de en persons självständighet att göra överflyttningar till och från sitsen. En lyftsele och/eller assistans av två personer kan behövas för att positioneringen in i sitsen ska bli optimal. Har lyftsele tidigare använts, kan det upplevas som lite svårare att både placera och ta bort lyftselen.

Det kan upplevas svårare att få på tjockare ytterkläder, vilket brukar kunna lösas med t.ex. att ta bort ett foder eller ha en jacka utan bakstycke.

Sitsen kan också upplevas varm eftersom fukt och värme från kroppen har svårare att vädras bort. Därför kan sitsen behöva förses med lufthål alternativt en fläkt.

En formad sits medger mindre variation i sittandet. Det är därför viktigt att inte sitta för långa stunder i sträck och successivt vänja kroppen vid den nya sittställningen. Vid viktuppgång kan det räcka med mindre justeringar, men för t.ex. växande barn och ungdomar behöver en ny formgjuten sits utprovas och tillverkas regelbundet.

Sits fräst i mjuk skumplast

Hygiensits

Ryggstöd

Huvudstöd fräst i mjuk skumplast